

„Извршена је анализа рукописа уџбеника *Читанка 7*, Уџбеник за седми разред основне школе, на русинском језику и писму, аутори- др Јаков Кишјухас и мср Андреа Међеши, издавача Завод за уџбенике, Београд.

Рукопис уџбеника Читанка за седми разред основне школе, на русинском језику и писму, има 124 (сто двадесет четири) странице. Текстови су, на основу своје тематике, подељени у пет поглавља: *Спогодишњи храсије ѿред ѿуџа*, *Нама увек ѿолико роги*, *Када су цвейале кајсије*, *Преврнуће се свей* и *Редослед времена*.

Свака тематска целина обухвата текстове из наставних садржаја који су обележени на посебан начин где су по потреби дата објашњења одређених појмова. Након већине текстова дате су фотографије писаца и кратки описи њихових биографија.

Уџбеник садржи одређен број пригодних народних изрека, интересантности, пословица, фразеологизама, слика и илустрација повезаних са садржајем датих текстова. На крају Уџбеника налазе се Запамтимо и Садржај.

Рукопис уџбеника је усклађен са стандардима квалитета уџбеника. Рукопис уџбеника је усклађен са стандардима квалитета уџбеника, јер су испуњени сви стандарди.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 1.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 су у потпуности задовољени: рукопис је садржајем и обимом усклађен са наставним планом и програмом предмета; доприноси достизању образовних стандарда и развијању компетенција ученика; садржај уџбеника је заснован на прихваћеним научним теоријама, чињеницама, закључцима, тумачењима, актуелним подацима и савременим достигнућима; у садржају уџбеника нема материјалних грешака; визуелни садржаји су јасни, репрезентативни и имају различите функције; садржај уџбеника је у складу са системом вредности који је дефинисан циљевима образовања и васпитања; у уџбенику се повезују садржаји у оквиру истог предмета и других предмета; садржаји који нису предвиђени наставним програмом су функционални, прате ток излагања у уџбенику и пружају добру могућност за самосталан додатни рад ученика.

Показатељ 8 није применљив, у рукопису уџбеника не постоје садржаји који нису предвиђени планом наставе и учења.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 2.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 су у потпуности задовољени: рукопис уџбеника је прилагођен узрасту, развојном нивоу ученика и њиховом предзнању; доприноси конструкцији и интеграцији знања, развоју система појмова и стицању функционалних знања; афирмише различите методе учења и учење кроз различите облике рада; подржава различите стилове учења; поседује елементе који омогућавају ученицима праћење сопственог напретка у учењу; упућује на коришћење различитих извора и врста информација; подстиче стваралачко и критичко мишљење кроз различите

налоге који су смислено повезани са садржајем; указује на везу садржаја са свакодневним животом, његовом применом и даљим учењем; подстиче интересовање за предмет, мотивише и подржава самостално учење.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 3.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 су у потпуности задовољени: рукопис уџбеника има јасну, логичку и кохерентну структуру; поштује дидактичке принципе и методiku наставе предмета; обезбеђује прегледност и лако сналажење; садржи структуралне компоненте; лекције садрже основни текст и дидактичку апаратуру; примери који се наводе у уџбенику су функционални, разноврсни и релевантни; питања, задаци и налози су логично повезани са садржајем, јасно формулисани, различити по сложености и функцији и подстичу примену научног; задаци и налози су реално изводљиви, уважавају различитост средина у којима ученици живе и не доводе у опасност ученика, нити угрожавају животну средину; непознате речи и кључни појмови су јасно истакнути.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 4.

Показатељи 1, 2, 3, 4 и 5 су у потпуности задовољени: у рукопису уџбеника поштује се језичка и правописна норма језика на којем је написан; дужина и конструкција реченица одговарају узрасту ученика; текст је језички и стилски уједначен; страни изрази се користе само када је неопходно; језик уџбеника доприноси лакшем разумевању садржаја.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 5.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5 и 6 су у потпуности задовољени: у рукопису уџбеника јасно је наведен наслов, наставни предмет, разред и врста школе за коју је уџбеник намењен; графичка структура рукописа прати структуру садржаја и обезбеђује прегледност; ликовно-графичка средства су функционална и користе се логично и доследно; однос текстуалних и визуелних елемената је складан; формат, квалитет штампе, папира, корица и повеза обезбеђује функционалну употребу; боја слова и подлоге, величина и тип слова, дужина редова и размак између њих обезбеђује читкост текста.

Извршена је анализа рукописа уџбеника *Русински језик и култура изражавања 7*, Уџбеник за седми разред основне школе, на русинском језику и писму, аутори - др Јаков Кишјухас, Меланија Сабадош и Магдалена Семан- Кишјухас, издавача Завод за уџбенике, Београд.

Рукопис уџбеника *Русински језик и култура изражавања* за седми разред основне школе садржи наставне јединице из области језика (граматике и правописа) и језичке културе. Уџбеник има укупно 188 (сто осамдесет осам) страница.

Рукопис уџбеника се састоји из две целине. У првом делу се обрађује граматика русинског језика – синтакса (реченица, зависно-сложене реченице, независно-сложене реченице, падежи) са мноштвом примера, тумачења, разноврсних задатака. У другом делу се обрађује култура изражавања (језичка култура) где се обрађује тематска група речи, стил и речник, дијалог, односи између изгледа и карактера, уметност комуникације и друге могућности језичког изражавања. И у том делу наилазимо на тумачења, формулације, примере и задатке за вежбање.

Рукопис уџбеника је усклађен са стандардима квалитета уџбеника. Рукопис уџбеника је усклађен са стандардима квалитета уџбеника, јер су испуњени сви стандарди.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 1.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 су у потпуности задовољени: рукопис је садржајем и обимом усклађен са наставним планом и програмом предмета; доприноси достизању образовних стандарда и развијању компетенција ученика; садржај уџбеника је заснован на прихваћеним научним теоријама, чињеницама, закључцима, тумачењима, актуелним подацима и савременим достигнућима; у садржају рукописа уџбеника нема материјалних грешака; визуелни садржаји су јасни, репрезентативни и имају различите функције; садржај рукописа уџбеника је у складу са системом вредности који је дефинисан циљевима образовања и васпитања; у уџбенику се повезују садржаји у оквиру истог предмета и других предмета.

Показатељ 8 није применљив, у рукопису уџбеника не постоје садржаји који нису предвиђени планом наставе и учења.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 2.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 су у потпуности задовољени: рукопис уџбеника је прилагођен узрасту, развојном нивоу ученика и њиховом предзнању; доприноси конструкцији и интеграцији знања, развоју система појмова и стицању функционалних знања, посебно кроз сажете и прегледне систематизације градива, истакнуте кључне појмове, повезивање са раније наученим и навођење примера и налога за примену наученог; афирмише различите методе учења и учење кроз различите облике рада; подржава различите стилове учења; уџбеник у мањој мери поседује елементе који омогућавају ученицима праћење сопственог напретка у учењу и упућује на коришћење различитих извора и врста информација; подстиче стваралачко и критичко мишљење кроз различите налоге који су смислено повезани са садржајем; указује на везу садржаја са свакодневним животом, његовом применом и даљим учењем; подстиче интересовање за предмет, мотивише и подржава самостално учење.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 3.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 су у потпуности задовољени: рукопис уџбеника има јасну, логичку и кохерентну структуру; поштује дидактичке принципе и методiku наставе предмета; обезбеђује прегледност и лако сналажење; садржи потребне структуралне компоненте; лекције садрже основни текст и дидактичку апаратуру; примери који се наводе у уџбенику су функционални, разноврсни и релевантни; питања, задаци и налози су логично повезани са садржајем, јасно формулисани, различити по сложености и функцији и подстичу примену наученог; задаци и налози су реално изводљиви, уважавају различитост средина у којима ученици живе и не доводе у опасност ученика, нити угрожавају животну средину; непознате речи и кључни појмови су јасно истакнути и објашњени.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 4.

Показатељи 1, 2, 3, 4 и 5 су у потпуности задовољени: у рукопису уџбеника поштује се језичка и правописна норма језика на којем је написан; дужина и конструкција реченица одговарају узрасту ученика; текст је језички и стилски уједначен; страни изрази се користе само када је неопходно; језик

уџбеника доприноси лакшем разумевању садржаја.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 5.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5 и 6 су у потпуности задовољени: у рукопису уџбеника јасно је наведен наслов, наставни предмет, разред и врста школе за коју је уџбеник намењен; графичка структура рукописа прати структуру садржаја и обезбеђује прегледност; ликовно-графичка средства су функционална и користе се логично и доследно; однос текстуалних и визуелних елемената је складан; формат, квалитет штампе, папира, корица и повеза обезбеђује функционалну употребу; боја слова и подлоге, величина и тип слова, дужина редова и размак између њих обезбеђује читкост текста.“